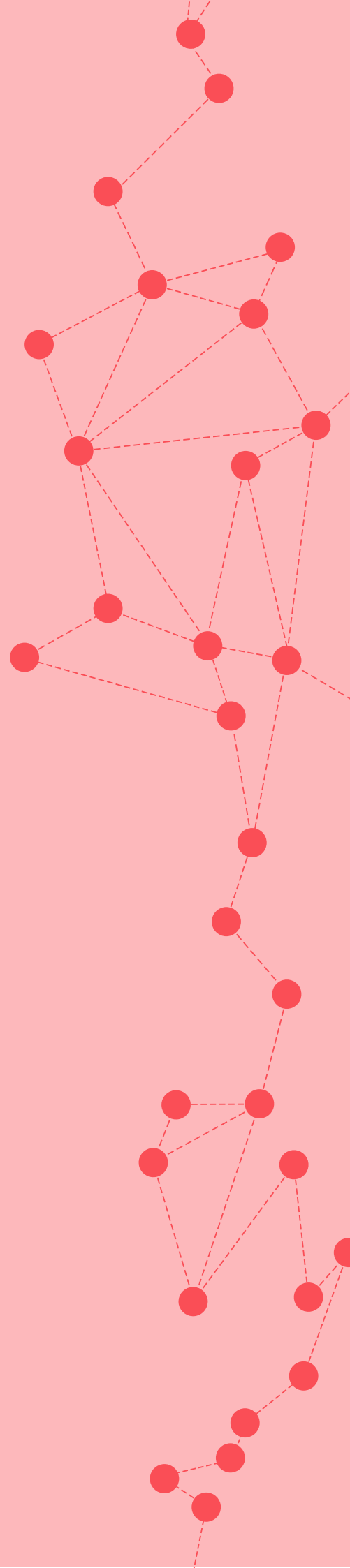

CAN 2025

Verksamhetsberättelse

Fördjupad kunskap och ökad synlighet

År 2025 har varit ett intensivt och utvecklingsrikt år för CAN. Vi har fortsatt att utveckla vårt uppdrag och stärkt vår roll som nationellt kunskapscentrum inom alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar (ANDTS).

Genom ett stort antal publikationer, skoluppdrag och analysuppdrag har vi bidragit med aktuell och relevant kunskap till såväl myndigheter som kommuner och professioner.

Ett av årets stora arbeten har varit den fjärde insamlingen av befolkningsundersökningen *Vanor och konsekvenser*, som ger en unik bild av vuxnas användning av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar och inte minst om de negativa konsekvenser som även drabbar närstående.

Under året har vi också haft flera större uppdrag. Bland att genomförde vi sju skoluppdragsundersökningar samt ett uppdrag från Folkhälsomyndigheten som gick ut på att titta på utvecklingen i relation till målen i ANDTS-strategin, med fokus på barn och ungas användning. Genom *KULA - Kunskapsbaserat stöd i utvecklingen av det lokala förebyggande arbetet* har vi arbetat med kommuner runt om i landet. Genom statistik, preventionsindex och lokala dialoger har vi bidragit till stärkt kunskapsunderlag för lokalt förebyggande arbete.

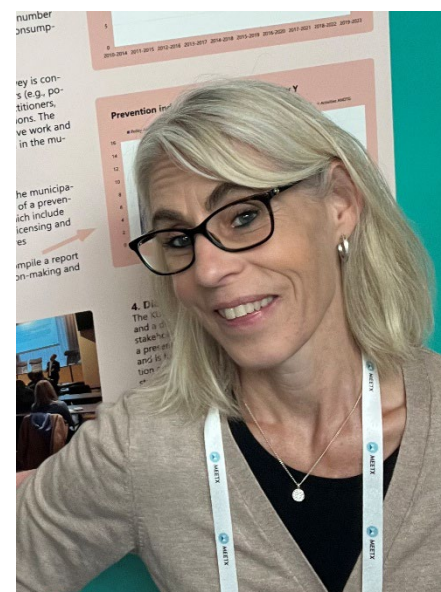
Ett viktigt utvecklingssteg har varit förnyelsen av vårt undervisningsmaterial *ANDTS på schemat*. Det nya digitala materialet är mer tillgängligt, inkluderar fler åldersgrupper och omfattar även spel om pengar. Det har fått mycket positiv respons från både lärare och samarbetspartners.

2025 präglades också av ett omfattande arbete med att ta fram en ny strategi för perioden 2026–2030. Genom dialog med styrelse, medlemsorganisationer, länsombud och medarbetare har vi lagt grunden för en gemensam framtidsinriktning som stärker CAN:s långsiktiga samhällsnytta.

Avslutningsvis har vi rustat vår kommunikationsförmåga genom ett nytt varumärkesarbete, nya texter om vår identitet och en modern grafisk profil som stärker både tillgänglighet och igenkänning. Arbetet under året visar att CAN står starkt rustat för framtiden – med fördjupad kunskap, ökad synlighet och ett brett nätverk av samarbetspartner.

När jag blickar tillbaka känner jag stor stolthet över det vi åstadkommit och en stor tacksamhet till alla som varit med och bidragit till att göra CAN till en fantastisk organisation - ett stort tack!

Charlotta Rehnman, direktör CAN

CAN:s 2025 i siffror

- 70 föreläsningar
- 8 större nationella och internationella konferenser som CAN varit med och arrangerat
- 2 nationella utbildningar inom ANDTS
- 6 kommuner har medverkat i KULA
- 1 remissyttrande
- 8 CAN-rapporter
- 1 fokusrapport
- 3 kortfakta
- 2 faktablad
- 1 övrig publikation
- 7 skoluppdragsrapporter
- 4 publicerade vetenskapliga artiklar (8)
- 55 artiklar och poddavsnitt publicerades på alkoholochnarkotika.se
- 264 840 aktiva användare på Drugsmart.se
- 1349 omnämmanden i media
- 2 utdelade priser: årets förebyggare (Ersta Vändpunkten) och årets förebyggande kommun (Järfälla kommun)

Stöd till det regionala och lokala förebyggande arbetet

Samverkan är viktigt för CAN. Därför genomförs en stor del av vår verksamhet i samverkan med nationella och regionala aktörer.

Vi är med i arrangörsgupper för konferenser och utbildningar och bidrar med samverkansytor för aktörer i vår närhet. Vi har skapat ett nätverk för kontaktpersoner i våra medlemsorganisationer och för våra länsombud. Det sker även viktig samverkan med myndigheter och med ANDTS-samordnare på Länsstyrelserna.

Exempel på utbildningar är:

- Grundutbildning för kommunala samordnare
- Grundkurs i ANDTS-prevention
- Förstärkt barn- och familjeperspektiv vid skadligt bruk och beroende

Vi har haft öppna arrangemang, bland annat i Almedalen och på Förebygg.nu i Göteborg. I samband med den Nordiska folkhälsokonferensen i maj arrangerade vi tillsammans med Folkhälsomyndigheten Nordiskt rusmiddelsseminar.

Vid konferensen Förebygg.nu hösten 2025 delades CAN:s pris till Årets förebyggande kommun ut till Järfälla kommun. Ersta Vändpunkten tilldelades priset Årets förebyggande organisation.

CAN sitter även i styrelsen SAD (Svenska Föreningen för Alkohol- och Drogforskning) och deltar på deras regelbundna möten.

KULA

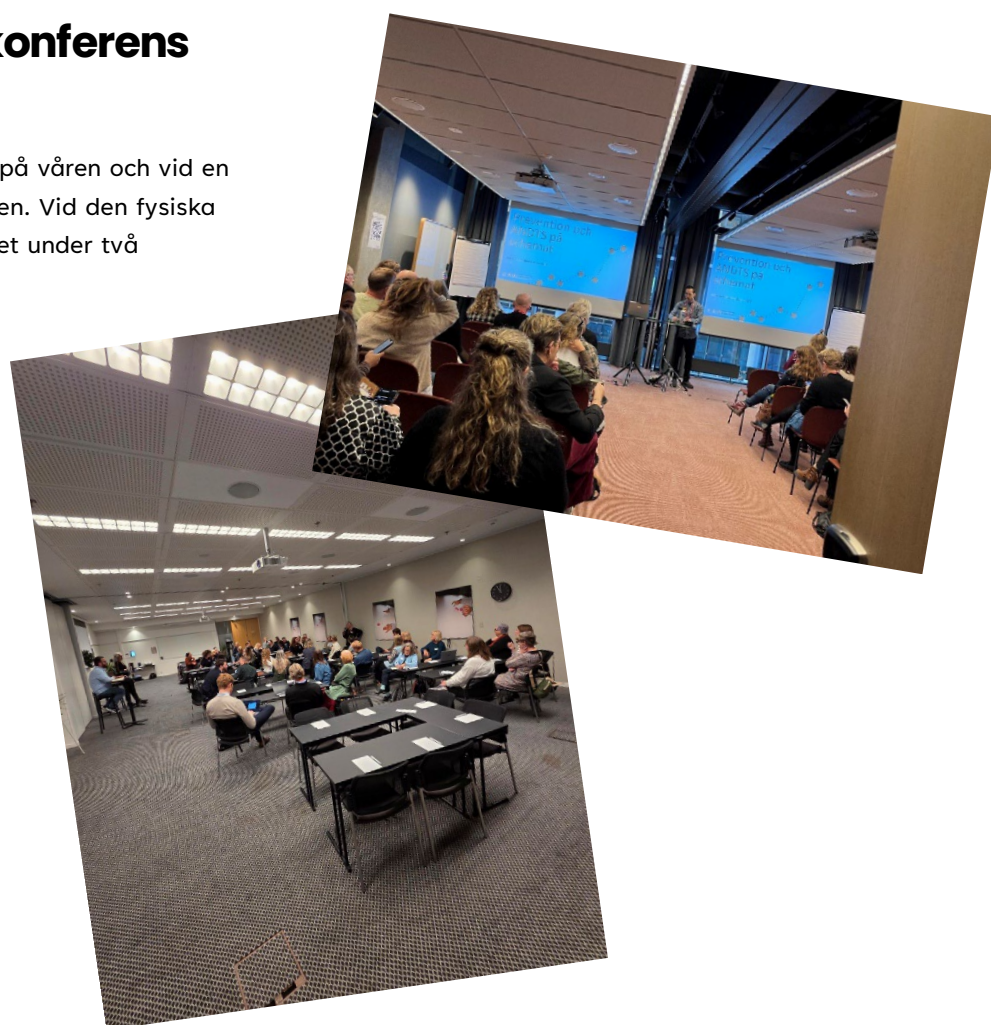
Under 2024 gav Länsstyrelsen i Stockholms län CAN i uppdrag att kartlägga situationen gällande konsumtion och skador kopplade till ANDTS, samt brott, i fem kommuner: Huddinge, Värmdö, Sollentuna, Norrtälje och Danderyd.

Arbetet fortsatte under 2025 och avslutades under hösten efter att samtliga kommundialoger hade genomförts. Samarbetet med Skandias stiftelse Idéer för livet, som inleddes 2023, avslutades även det under 2025. Inom ramen för detta samarbete har CAN genomfört kartläggningar och kommundialoger i Eskilstuna, Sundbyberg, Enköping, Strängnäs och Upplands-Bro. Utöver detta har KULA även genomförts i Kalmar kommun under 2025. Arbetet har omfattat statistik (ANDTS och brottsindikatorer), ett preventionsindex samt en enkät riktad till nyckelpersoner.

CAN:s nätverkskonferens 2025

CAN:s nätverk träffas digitalt på våren och vid en uppskattad konferens på hösten. Vid den fysiska konferensen träffades nätverket under två innehållsrika dagar i Stockholm. Programmet bjöd på möjligheten att komma med inspel till regeringsuppdrag inom ANDTS-området och rikligt med tillfällen för diskussion och erfarenhetsutbyte. Precis som förra året genomfördes konferensen i samverkan med Folkhälsomyndigheten.

Barn och unga

CAN riktar på olika sätt fokus mot barn och unga. Vi vill ha ett samhälle där människor inte far illa av skadligt bruk och beroende. Därför vill vi belysa anhörigperspektiv och ungas situation i undersökningar, forskning, kommunikation, initiativ och utbildningar.

Drugsmart

Under året har vår sajt för ungdomar, Drugsmart, etablerat sig ytterligare som en säker källa för unga. Nyheter och berättelser från verkligheten produceras löpande och det finns en tydlig rutin för att hålla alla texter regelbundet uppdaterade. Vi träffade fokusgrupper och genomförde en förstudie om närvaro på Tiktok. Många hörde av sig anonymt med frågor och fick svar direkt från Drugsmart. Under året bildades en kunskapskommitté för Drugsmart. Fem nya, animerade filmer togs fram med syftet att ge en åldersadekvat introduktion till ANDTS och på så sätt komplettera befintliga kunskapssidor.

ANDTS på schemat

Grundtanken med ANDTS på schemat är att det ska vara enkelt för lärare att undervisa om alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar.

Med hjälp av flera externa samarbetspartners genomfördes en efterlängtd revidering av undervisningsmaterialet som nylanserades i februari 2025. Webbplatsen har förenklats samtidigt som fler åldersgrupper har inkluderats. Det finns en nära koppling till Drugsmart. Som en del i marknadsföringen har ANDTS på schemat presenterats för publik närmare 30 gånger samt haft monter på tre större konferenser under året.

Vi har tagit fram den portabla montern "Magic Blockgame" för ANDTS på schemat. Den kan användas vid flera olika evenemang. Montern användes bland annat vid vårt deltagande på Skolriksdagen och på konferensen Förebygg.nu. På Förebygg.nu hade vi även våra Drugsmart-filmer om ANDTS rullandes på skärmar runt om i lokalerna.

Spela roll

Spela roll, den internationella uppmärksamhetsveckan med fokus på barn och unga som växer upp i familjer med alkoholproblem genomfördes vecka 7. Tack vare samordningen från CAN, med bland annat välbesökta digitala seminarier, fyllde veckan sitt syfte och spred mycket uppmärksamhet för sitt angelägna syfte.

CAN i media

CAN i media 4 500 gånger

Ett av målen för strategiperioden 2021–2025 har varit ökad synlighet. Statistik visar tydligt att det under perioden har skett en betydande ökning.

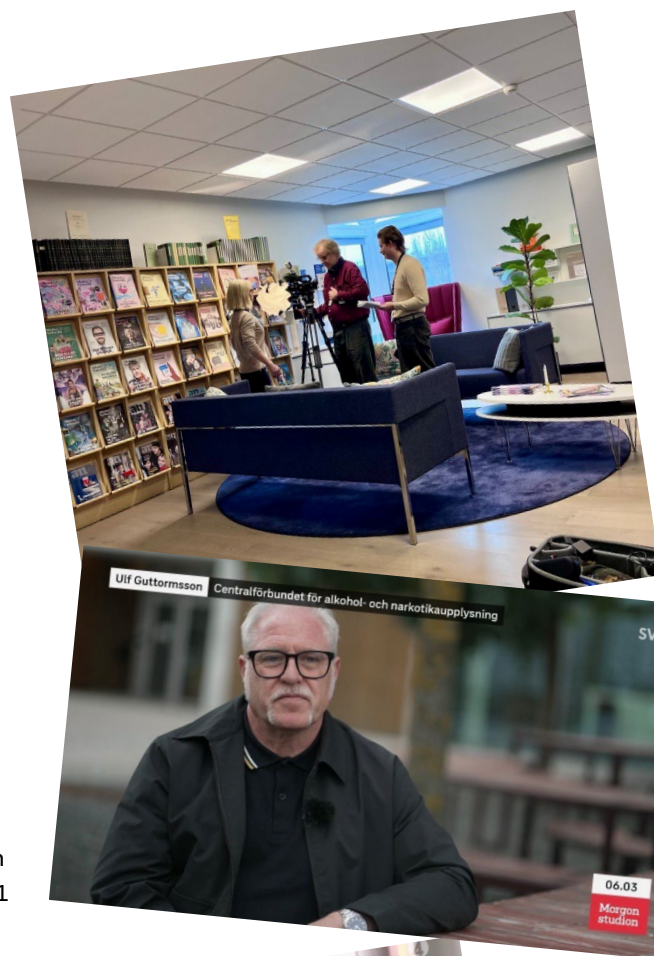
CAN arbetar för synlighet i medierna genom pressmeddelanden och aktiva mediekontakter.

Media har visat ett mycket stort intresse för CAN:s rapportsläpp, men även efterfrågat fördjupning. De två månaderna med störst mediegenomslag var december 2024 och mars 2025 och handlade dels om *CAN:s nationella skolundersökning*, *Den totala konsumtionen av cigaretter och snus*, samt om *Alkoholkonsumtionen* (från Monitormätningarna).

Under 2025 syntes CAN i 418 tryckta pressklipp (hela perioden 2 400 gånger) och tillsammans med radio och tv vid totalt 931 medietillfällen (totalt för hela perioden 4 500 gånger) (källa: Retriever och AllEars kombinerat).

Det beräknade PR-värdet i ljud- och bildmedia uppgick under 2025 till 43 miljoner SEK (för hela strategiperioden 170 miljoner) (källa: AllEars).

Höjdpunkter i media har till exempel varit intervjuer med medarbetare i Ekot, TT, Studio Ett, TV4 Nyheterna, Rapport, Nyhetsmorgon, Morgonpasset och P4 Extra.

Ny grafisk profil och varumärkesarbete/ framtidrustad kommunikation

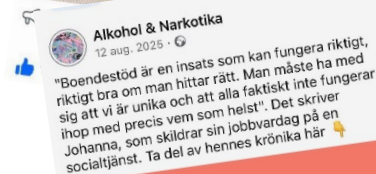
Under 2025 har vi på olika sätt rustat CAN:s kommunikation inför framtiden. Vi har genomfört ett varumärkesarbete och tagit fram texter om vilka vi är. Vi har även tagit fram och implementerat en modern grafisk profil som också kommer att möjliggöra en högre tillgänglighetsnivå i våra digitala publiceringar. Dessa arbeten har genomförts parallellt med framtagandet av vår kommande strategi.

Webbsändningar, film, sociala medier och nyhetsbrev

Våra webbsändningar, poddar och filmer har en viktig roll i vårt kunskaphöjande uppdrag. De håller en god kvalitet oavsett om de producerats internt eller externt. Medarbetarna sänder föreläsningar och producerar film för våra digitala kanaler. Inom ramen för webbtidskriften Alkohol & Narkotika har vi också en aktiv podd-produktion.

Ett exempel är släppet av resultaten från den europeiska skolundersökningen ESPAD i november. Då arrangerade CAN en webbsändning där svenska och europeiska experter deltog.

De sociala medierna för CAN, Drugsmart och Alkohol & Narkotika publicerar varje vecka nya inlägg och har en trogen följarskare. Ansvariga redaktörer planerar löpande arbetet och gör vid varje kvartal en fördjupad analys utifrån olika mätpunkter och nyckeltal. CAN:s olika målgruppsanpassade nyhetsbrev skickas varje månad, medan nyhetsbrevet för webbtidskriften Alkohol & Narkotika skickas var fjortonde dag. På vår webbplats can.se publiceras löpande nya rapporter och webbnyheter. Ett välfyllt kalendarium visar på CAN:s mångfacetterade verksamhet.

drugsmart

Alkohol & Narkotika
20 augusti 2025

Varje år dör människor med läkemedlet Lyrica i kroppen. När läkemedlet först lanserades bedömdes risken för beroende och skadligt bruk vara låg. Vårdgranskaren Agnes Ar närmare på hur situationen ser ut i dag. Länk till uppläst artikel i kommentarsfältet.
#alkoholochnarkotika #pregabalin #lyrica #beroende #skadligtbruk

ALKOHOLCHNARKOTIKA.SE
Läkemedel med beroendepotential - Alkohol & Narkotika
Missa aldrig en publicering. I vårt nyhetsbrev samlar vi våra senaste artiklar och poddavsnitt. Nyhetsbrevet skickas ut en gång varannan vecka – varken mer eller mindre

Det finns ingen statistik att visa

Du, Alkohol & Narkotika och 55 andra
Gilla
Kommentera

CAN - Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning
1 276 följare
3 mån

CAN-forskare beviljas forskningsmedel!
Vi är stolta över att berätta att **Siri Thor**, utredare och forskare på CAN och **Mats Ramstedt**, forskningsansvarig på CAN har fått stöd för nya projekt.

Projekten ska bidra med viktig kunskap om:
- Ungas alkoholvanor
- Barn till föräldrar med alkoholproblem
- Alkoholberoende

Läs mer om projekten på: <https://lnkd.in/d/qCuyY-y>
#Forskning #Folkhälsa #CAN #ANDTS #Användkunskapen

CAN-forskare beviljas medel - CAN
can.se

Du och 57 till

6 kommentarer · 4 inlägg som lagts upp igen

Webbtidskriften Alkohol & Narkotika

Webbtidskriften Alkohol & Narkotika granskar och bevakar forskning, politik, förebyggande arbete och andra frågor inom ANDTS-området. Det sker genom reportage, intervjuer, debattinlägg och artiklar. Innehållet i tidskriften görs enligt journalistiska principer.

Under 2025 gjordes totalt 55 publiceringar i form av artiklar och poddavsnitt på alkoholochnarkotika.se. Ett exempel som ledde till såväl nya läsare och lyssnare som uppskattning i målgruppen och av andra medier var artikelserien om kokainets väg till Sverige.

Kultur

Cannabis på varumärkesresa

I USA har cannabis som varumärke under lång tid gjort en resa. För målgruppen ...

Podd

Kokainets väg

Joakim Andersson Lee är undersökande reporter på Helsingborgs Dagblad. Han har undersökt storskalig kokainsmuggling från Ecuador via Helsingborgs hamn. Han har även granskat hur insiders i Sverige fungerat som konsulter för den som vill föra in kokain i Europa.

Läs artikeln

Behandling fungerar vid samsjuklighet

Publicerat 2025-11-04 — Senast uppdaterat 2025-11-18

Vill förstå psykisk sjukdom

Publicerat 2025-08-04 — Senast uppdaterat 2025-08-20

Utredningsverksamhet på CAN

I linje med verksamhetsplaneringen för 2025 har de planerade datainsamlingarna genomförts. Rapporteringar av dessa har bland annat gjorts i olika typer av CAN-publikationer (totalt 14).

Insamlade data har även vidareberapporterats till externa aktörer såsom FOHM, UNODC samt EUDA. Flera medarbetare på avdelningen har medverkat i utbildningsinsatser, genomfört presentationer och haft kontakter med media, inklusive medverkat i en SVT-dokumentär om narkotikaläget i Sverige.

Särskilda händelser under året som kan lyftas är att ett kapitel om narkotikautvecklingen i Sverige tagits fram till antologin *Det svenska tillståndet*. En annan händelse av mera speciell karaktär är att resultaten från den åttonde datainsamlingen inom ESPAD-projektet, där CAN bidragit med den svenska datainsamlingen, presenterades vid ett webinarium.

Vidare har det inom ramen för CAN:s årliga nationella skolundersökning genomförts sju regionala uppdragsundersökningar. Detta innebar att årets datainsamling var ovanligt omfattande och resulterade i drygt 46 000 inkomna enkätsvar. Inför 2026 års datainsamling påbörjades arbetet med att byta enkätverktyg. I Monitormätningarna lades frågor om gårdsförsäljning till vid halvårsskiftet. Under hösten genomfördes metodutveckling bland annat genom att testa Kivra som primär kontaktmetod. Detta föll väl ut och gav positiva effekter på svarsfrekvens och representativitet. Det resulterar i att metoden införs fullskaligt under 2026. Samtidigt kommer den tidigare metoden att genomföras parallellt, men i begränsad skala, för att utvärdera eventuell resultatpåverkan av metodbytet.

Enligt önskemål från polisen ändrades rapportörsbasen inom CAN:s regionala rapporteringssystem om drogsituationen (CRD) från polisområdesnivå till regional nivå. Under året har detta kompletterats med drogprisuppgifter inhämtade från darkwebhandelsplatsen Flugsvamp 4.0.

Ett avtal med Folkhälsomyndigheten gällande ett större statistikuppdrag slöts och påbörjades under hösten. Uppdraget går ut på att göra särskilda bearbetningar och analyser av data från CAN:s *nationella skolundersökning* samt *Vanor och konsekvenser*, vilket ska bidra till FOHM:s analyser i ANDTS-uppföljningsarbetet.

Slutligen kan det nämnas att en fjärde datainsamling inom ramen för vuxenundersökningen *Vanor och konsekvensers* prevalensundersökning har genomförts. Den kommer att ge svar på hur användning och beroende av ANDTS, liksom påverkan på närstående av detta, har utvecklats sedan 2021.

Forskning på CAN

Under 2025 publicerades fyra vetenskapliga artiklar inom ramen för CAN:s forskningsverksamhet. Studierna behandlade bland annat lokal ANT-politik, förändringar i alkoholkonsumtion under pandemin samt hälsokonsekvenser av måttlig alkoholkonsumtion.

Under året erhöles också fyra forskningsanslag. Två projekt beviljades medel från Gunnar Nelkers hederstiftelse:

- Fokus på ungdomar som växer upp med föräldrar med alkoholproblem
- Hur civilsamhället kan bidra till nykterhet eller måttliga alkoholvanor bland unga

Därutöver erhöles ett anslag från Systembolagets alkoholforskningsråd till ett longitudinellt projekt om alkoholberoende i den vuxna befolkningen. Projektet syftar till att kartlägga vilka faktorer som påverkar utvecklingen över tid – vilka fastnar i beroende och vilka återhämtar sig? Ytterligare ett projekt beviljades finansiering från Svenska Spel och handlar om spel om pengar i befolkningen studerat ur ett folkhälsoperspektiv.

I samarbete med Karolinska Institutet samlades longitudinella data in under 2025 inom ramen för undersökningen *Vanor och konsekvenser*. Genom en uppföljande enkät till en grupp vuxna som intervjuades 2017 möjliggörs analyser av hur ANDTS-vanor och relaterade problem förändras på individnivå över tid. Under året har också arbetet med att registerkoppla uppgifter till enkätsvaren fortsatt i samarbete med Karolinska Institutet.

Under våren 2025 tilldelades Siri Thor Systembolagets juniora pris för sin forskning.

Forskningskommunikation

Idag är forskningen en viktig del av CAN:s verksamhet. Kommunikationsinsatserna lyfter ofta fram händelser och artiklar som CAN:s forskare står bakom, exempelvis genom webbnyheter och spridning i sociala medier.

Därutöver administrerar CAN två forskningsråd och samarbetar med FORTE kring kommunikation.

Svenska spels forskningsråd samlade i oktober 100 personer till en heldag om forskning och spelberoende.

Kompetensutveckling och arbetsmiljö

Under året har vi genomfört flera utbildningar och workshops för att stärka både kompetensen och arbetsmiljön.

På våra arbetsplatsträffar (APT) har vi bland annat pratat om fysisk aktivitet, jämställdhet och hur vi kan hantera digitala aggressioner.

Medarbetare har också deltagit i olika kurser, konferenser och seminarier – ofta som presentatörer.

Vi har dessutom satsat på flera hälsofrämjande insatser. För att uppmuntra till mer rörelse och välmående höjdes friskvårdsbidraget. Vi erbjuder även möjligheten till förmånscykel. Flera medarbetare deltog under våren tillsammans i motionsloppet *Blodomloppet*.

På arbetsplatsen har pingisbordet blivit en populär samlingspunkt. Det används flitigt och har bidrag såväl till mer rörelse under arbetsdagen som till en stärkt gemenskap.

